

Otázka: Majetkové cenné papíry

Předmět: Ekonomie a finance

Přidal(a): Terinka

Akcie

- Vydává je a. s.
- Představují určitý podíl na majetku společnosti
- Kupují je investoři (FO i PO) akcionář má tato práva:
 - právo na dividendu (= podíl na zisku)
 - nárok účastnit se řízení společnosti
 - nárok na podíl na likvidačním zůstatku v případě zániku a. s.
- Lze je prodat na kapitálovém trhu. Kurz akcie na trhu kolísá a mění se denně.
- Druhy akcií: Mohou být vydány v souladu se zvláštním zákonem.
 - *kmenové* - majitel má hlasovací právo na valné hromadě, čím více má akcií, tím více hlasů může uplatnit. Má podíl na zisku
 - *přednostní* (=prioritní) - mohou určit vydání druhu akcií, přednostní práva, týkají se dividendy nebo podílu na likvidačním

zůstatku, nepřekročí $\frac{1}{2}$ základního kapitálu

- *zaměstnanecké* - mohou nabýt akcie společnosti za zvýhodněných podmínek:
 - nemusí platit celý emisní kurz
 - celou cenu, za něž je společnost pro zaměstnance nakoupila

- Formy akcie:

- *na jméno* - jméno napsáno, když se vydává, musí se udělat přepis
- *na majitele* - neomezeně převoditelná, vykonává ten, kdo jí předloží.
V prohlášení musí být uveden účel a den vystavení. Ruší se, jsou anonymní.

- **Náležitosti akcií:**

- a) firmu a sídlo společnosti
- b) jmenovitou hodnotu
- c) označení formy akcie, u akcie na jméno firmu, název nebo jméno akcionáře
- d) výši ZK a počet akcií k datu emise akcie
- e) datum emise

- Listinná akcie musí obsahovat i číselné označení a podpis člena nebo členů představenstva, kteří jsou oprávněni jménem společnosti jednat k datu emise.

Podílové listy

- Majetkové CP, které jsou vydávány podílovými fondy. Fondy zakládají investiční společnosti nebo banky, které shromažďují prostředky od drobných investorů

- Zájemci o podílové listy postupují:

- vyberou vhodný podílový fond
- vloží peníze na účet investiční společnosti -> připsán odpovídající počet podílových listů vybraného fondu - v aktuálním kurzu
- později tyto listy prodají investiční společnosti zpět

- Pokud se kurz podílového listu zvýší => zisk sníží => ztráta
- Musí se započítat poplatky za nákup nebo prodej

Kurz podílového listu

- záleží na tom, jak byly vložené peníze prostřednictvím fondu investovány
- pokud byly investovány úspěšně, kurz podílového listu roste při neúspěchu hospodaření kurs klesá
- podílníci nemají právo zasahovat do hospodaření a řízení fondu. Zákon stanoví investičním společnostem omezení, jak mohou investovat

Finanční deriváty

- Jsou moderní komplikované nástroje finančního trhu
- CP, které jsou založeny na jiném podkladovém aktivu. Podkladovým aktivem může být různé zboží (pšenice, kukuřice, ...), jiný CP (akcie, obligace). Cena finančního derivátu závisí na ceně podkladového aktiva

- **Opce**

- CP, který představuje určité právo
 - a) kupní = je právo nikoliv povinnost určité zboží v budoucnu za určitou cenu koupit. Druhá strana však musí vždy prodat.
 - b) prodejní = představuje právo nikoliv povinnost prodat

- **Forwardové obchody**

- Počátek v Americe v dané době se uzavře smlouva, že v budoucnu se uzavře (uskuteční obchod). Dnes se dohodne: druh (s čím se obsahuje), množství a cena.

- **Swap**

- Jsou smlouvy s finančních tocích v budoucnu (vyrovnávají např. pohyby kurzů)

Burza

- Organizované shromáždění osob na určitém místě v předem stanoveném čase, kde se obchoduje s CP a zbožím podle předem stanovených pravidel.
- setkává se zde emitent (= získává finanční prostředky pro své podnikání) a investor (-> mají možnost zhodnotit své volné finanční prostředky)
- Podoba oboustranné aukce
- O konečné ceně rozhoduje stav N a P. Takto získaná cena se nazývá kurz.

Členění burz:

1. Podle předmětu obchodovatelnosti

- komoditní (ropa, zlato, atd..) zbožová
- finanční (peněžní) peníze CP
- služeb - lodní prostor

2. Podle významu

- s mezinárodním významem (NYSE – New Yorkská burza)
- s národním významem (Burza CP, Praha, a. s.)

Historie:

- středověk – Itálie – směnky, dluhopisy
- 1531 – 1. budova burzy v Antverpách
- 17. stol. – obchod s akciemi
- 1871 – burza v Praze – CP, zemědělské plodiny (cukr)
- 1929 – krach na New Yorkské burze
- 70. a 80. léta – rozvoj výpočetní techniky
- Typický rysem chování na burze je spekulace

Spekulace = zvažování budoucího vývoje určitých ukazatelů

- medvědi – spekulují na pokles kurzu tzn. pokud chtějí koupit CP koupí je později, kdy předpokládají, že budou mít nižší cenu NEBO pokud CP již vlastní, prodají je teď, dokud mají vyšší hodnotu
- býci – spekulují na růst kurzu, tzn. pokud chtějí prodávat, počkají a prodají později, až bude cena vyšší. Pokud chtějí nakupovat koupí teď, dokud je cena nižší

Portfolio = původní význam brašna na spisy, dnes souhrn investic, ve kterých má subjekt uloženy finanční (peněžní) prostředky. Správné portfolio obsahuje málo rizikové složky, se kterými je spojen jistý výnos, ale i složky rizikové, které mohou přinést vysoké zhodnocení, ale při vysokém riziku.

Bezpečnostní pyramida investování:

- Opce
- Akcie
- Směnky
- Obligace podnikové
- Hypoteční zástavní listy
- Obligace státní + komunální, státní, pokladniční poukázky - SPP
- Pozemky a drahé kovy

Likvidita = rychlost s jakou se investice mění na CP a naopak (zpět na peníze)

Plodinová burza Brno

Bursa v Holandsku - květinová bursa

Bursa akvarijních rybiček

Bursa CP v Praze

Bursa učebnic, aut

Obchodování s CP v ČR

- U nás je možné obchodovat na trhu:

a) Organizovaném - zahrnujeme: - Burza CP Praha, a. s.

- RM-Systém - Česká burza s CP, a. s.

b) Neorganizovaném - kde probíhají běžné nákupy a prodeje přímo mezi občany, občanem a podnikem, podnikem a bankou, občan a banka

BCPP, a. s.

- Obchoduje se jen s CP, které splnily podmínky stanovené řídicími orgány burzy (popř. právními předpisy)

- Obchody s CP zachycují kurzovní lístky

- Je akciová společnost, ale upravená samostatným zákonem
- Členem burzy ze zákona je ČNB, obchody může provádět i stát prostřednictvím ministerstvu financí

Jak se obchoduje na burze CP

- jen členové burzy - PO, akcionáři, člen přijatý od člena (platí poplatky), obchodníci s CP - banky, a.s. působící na finančním trhu (v ČR např. Komerční banka, a. s., Fio burzovní společnost a. s.)

Obchoduje se:

- na vlastní účet - kdy se stávají vlastníky CP
- na cizí účet - kdy za poplatek nakupují a prodávají CP pro své klienty -> broker

Obchodníci mohou tyto obchody vykonávat pouze s pomocí makléře.

Makléř = FO, která má potřebnou kvalifikaci a povolení k výkonu své funkce. Přijímá příkazy k nákupu a prodeji a prodává je na burzu => zajišťuje vlastní obchodování s CP.

Orgány:

1. Valná hromada = nejvyšší orgán, volí a odvolává členy burzovní komory a dozorčí rady. Rozhoduje o zvýšení či snížení ZK.
2. Burzovní komora = statutární orgán, volí a odvolává předsedu a místopředsedu komory, zřizuje různé výbory (skupinky) např. výbor pro burzovní obchody, výbor pro členské otázky.
3. Dozorčí rada = je kontrolní orgán, dohlíží na činnost burzy nikoli na burzovní obchody
4. Generální tajemník burzy = je zaměstnancem burzy jmenován burzovní komorou. Řídí běžný provoz burzy a odpovídá za její hospodaření.
5. Burz. rozhodčí soud = soud rozhoduje spory v burzovních obchodech
6. Burz. komisař = jménem ministerstva financí vykonává nad burzou státní dozor

RM-System, Česká burza s CP, a. s.

- Je zaměřena na drobné a střední investory
- Mohou obchodovat pouze členové - podmínky pro přijetí volnějši
- Klienti využívají jejich služby a služby makléřů
- CP spravuje Centrální depozitář - evidence CP v zaknihované podobě, provádění přesunů koupených a prodaných CP